T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/419
KARAR NO : 2023/711
KARAR TR : 27/11/2023

ÖZET: 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'aaykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 3. maddesinin beşinci fikrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali işlemine karşı açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ... Kuyumculuk Oto İnş. San ve Tic. Ltd. Şti
Vekili : Av. M.M.Ç
Davalı : Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirketin Şanlıurfa ili,...ilçesinde bulunan iş yerindekuyumculuk faaliyeti gerçekleştirdiğini ve hakkında döviz alım satımı yapıldığına ilişkin somut bir delil bulunmadığı halde iş yerifaaliyetlerinin bir ay durdurulmasına ilişkin idari işlem tesis edildiğini, bu işlemin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Ankara 11. İdare Mahkemesinin E.2022/2254 sayılı dosyasında dava açıldığını ve yürütmenin durdurulmasına karar verildiğini, aynı eylem nedeniyle Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı İdari Yaptırım Bürosunun 14/10/2022 tarih ve 2022/64 Defter, 2022/41 Karar sayılı idari yaptırım kararı ile, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 8. maddesinin beşinci fikrası uyarınca müvekkili şirkete toplam 149.343,47 Türk Lirası idari para cezası verildiğini belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hâkimliği 24/11/2022 tarih ve D. İş No.2022/3049 sayılı kararı**ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca, aynı eylem sebebiyle iş yeri faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması yönünde idari işlem tesis edildiği ve idari yargıda bu işlemin iptali için dava açıldığı, bu nedenle idari para cezasına itirazın da idare mahkemesince değerlendirilmesi gerektiği gerekçesiyle5326 sayılı Kanun'un 28/1-b maddesi uyarınca başvurunun reddine karar verilmiş, verilen kararayapılan itiraz üzerine Şanlıurfa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 02/12/2022 tarihli ve D. İş No. 2022/3807 sayılı kararı ile itirazkesin olarak reddedilmiştir.

3. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi 02/06/2023 tarih ve E.2023/40 sayılı kararı** ile, verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16.maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 1567 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, bu durumda 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün, anılan kanunun 27/1.maddesi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5. 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

"Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına Bakanlar Kurulu salahiyetlidir."

6. 1567 sayılı Kanun'un 3. maddesi şöyledir:

"Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklere aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Fiil, 1 inci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç veya kabahat oluşturmadığı takdirde kişi; eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar, teşebbüs halinde bu bedelin yarısı kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılıkedenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını 1 inci maddeye göre alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler, yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası verilir. Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın yüzde iki buçuğundan fazla olamaz.

İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

(Ek fıkra: 16/5/2018-7144/1 md.) Bu Kanuna dayanılarak çıkarılan karar, yönetmelik ve tebliğler ile diğer genel ve düzenleyici işlemler uyarınca faaliyet izni veya yetki belgesi alınması zorunlu olan konularda, gerekli izin veya belgeyi almaksızın ticari faaliyette bulunanlar, elli bin Türk lirasından iki yüz elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır ve yetkisiz faaliyetin gerçekleştirildiği iş yerindeki tüm faaliyetler bir aydan altı aya kadar, tekrarı halinde ise sürekli olarak durdurulur. Ancak, yetkisiz olarak faaliyette bulunanların ilan ve reklamlarından veya yaptıkları işin mahiyetinden söz konusu iş yerini, sadece faaliyet izni veya yetki verilmesi gereken faaliyet konularında iştigal etmek maksadıyla açtıkları veya işlettikleri anlaşılıyorsa söz konusu iş yerindeki faaliyet sürekli olarak durdurulur. Durdurma işlemleri Hazine Müsteşarlığının talebi üzerine valiliklerce yerine getirilir.

Bu kabahatlerin bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişiye de aynı miktarda idarî para cezası verilir.

Kabahatin konusunu yabancı para oluşturması halinde, idarî para cezasının hesaplanmasında fiilin işlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu paraya ilişkin "döviz satış kuru" esas alınır.

Hükmolunacak idarî para cezasına, suç tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçların tekerrürü halinde verilecek cezalar iki kat olarakhükmedilir.

Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir."

7. 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu'nca alınan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'ın 1. maddesişöyledir;

"Türk parasının kıymetini korumak amacıyla, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesine, döviz ve dövizi temsil eden belgelere (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dâhil) ilişkin tüm işlemler ile dövizlerin tasarruf ve idaresine, Türk parası ve Türk parasını temsil eden belgelerin (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ithâl ve ihracına, kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemlere, ihracata, ithâlata, özelliği olan ihracat ve ithâlata, görünmeyen işlemlere, sermaye hareketlerine ilişkin kambiyo işlemlerine ait düzenleyici, sınırlayıcı esaslar bu Karar ile tayin ve tespit edilmiştir.

Bu Karar'a ve bu Karar'ın uygulanması amacıyla Bakanlık'ça yayımlanacak tebliğlere muhalefet 1567 sayılı Kanun'la ek ve tadillerine muhalefet sayılır.

Çeşitli kanunlar ve uluslararası anlaşmalarda yer alan özel hükümler saklıdır."

8.32 Sayılı Karar'ın 6. maddesinin ilgili kısımlarışöyledir;

"(1) Bu Karar kapsamındaki dövize ilişkin işlemler Merkez Bankası, bankalar ve Bakanlıkça uygun görülecek diğer kuruluşlar tarafından yapılır. Merkez Bankası kendi işlemlerinde kullanacağı konvertibl dövizleri belirler.

(...)

(3) PTT, yetkili müesseseler ve Borsa İstanbul A.Ş. bünyesindeki piyasalarda Borsa İstanbul A.Ş. ile ilgili mevzuat kapsamında olmak üzere kıymetli maden aracı kuruluşları efektif alım satımı yapabilirler. (...)

9. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in (Tebliğ No:2018-32/45)"*Faaliyet Konusu*" başlıklı 4. maddesi şöyledir:

" (1) B grubu yetkili müesseseler Türk Parası Kıymetini Koruma ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabilirler:

a) Kaydi para hariç yabancı paraları almak ve satmak.

b) Kaydi para hariç yabancı paraları daha küçük veya daha büyük küpürlerle, ayrı cins kaydi para hariç yabancı paralarla değiştirmek.

c) Merkez Bankasınca tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde dövizi natık çekleri satın almak.

ç) (Değişik:RG-12/10/2021-31626) Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen ziynet, sikke ve benzeri basılı altınların alım satımını yapmak.

d) (Ek:RG-12/10/2021-31626)(1) 1 kilogramın altındaki bar şeklinde standart işlenmemiş altınların (24 ayar ve üstü) fiziki alım satımını yapmak.

e) Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle bankacılık aracılığıyla yapılan transferler yoluyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.

(2) A grubu yetkili müesseseler Türk Parası Kıymetini Koruma ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde B grubu yetkili müesseselerin faaliyet konularına ilave olarak aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabilirler:

a) (Değişik:RG-12/10/2021-31626) Kıymetli madenler aracı kuruluşu olmak üzere Bakanlıktan faaliyet izni almak ve Borsaya üye olmak kaydıyla 21/5/2007 tarihli ve 26528 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kıymetli madenler ve taşlar ile standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini, ihracını ve Borsada sürdürülmekte olan kıymetli maden ve taşlara ilişkin işlemleri yapmak.

b) (Ek:RG-12/10/2021-31626)(2) 1 kilogram ve üstündeki külçe ve bar şeklinde standart işlenmemiş altınların (24 ayar ve üstü) fiziki alım satımını yapmak.

c) Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.

ç) Elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının temsilcisi olarak faaliyet göstermek.

d) (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528)Bakanlıkça izin verilmesi halinde merkez ve/veya şube adresleri ile uygun görülen diğer yerlerde para makineleri aracılığıyla yabancı para alım satımı ve buna ilişkin işlemleri yapmak.

e) Tutar sınırlaması olmaksızın banka kartları ve 10 bin ABD Dolarına kadar ön ödemeli kartlar aracılığıyla yabancı para alım satımı yapmak.

f) (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528)Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528)Bakanlıktan izin alınması şartıyla, yurt dışına madeni yabancı para veya Türk Lirası banknot sevkiyatı gerçekleştirmek.

g) (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528) Bakanlıkça uygun görülen diğer faaliyetleri gerçekleştirmek.

(3) A grubu yetkili müesseseler birinci ve ikinci fıkrada belirtilen faaliyetler haricinde; B grubu yetkili müesseseler ise, birinci fıkrada belirtilen faaliyetler haricinde faaliyetlerde bulunamazlar. (Mülga cümle:RG-12/10/2021-31626)

(4) Yetkili müesseseler (Ek ibare:RG-12/10/2021-31626) müşterileri namına ve/veya hesabına vadeli işlem (Değişik ibare:RG-12/10/2021-31626) gerçekleştiremezler, kredi kartı ile işlemler yapamazlar, yapacakları işlemleri herhangi bir şekilde taksitlendiremezler. (Ek cümle:RG-12/10/2021-31626) Yetkili müesseseler yalnızca kendi namları ve/veya hesabına bankalarla vadeli işlem gerçekleştirilebilirler.

(5) (Ek:RG-12/10/2021-31626)(3) Yetkili müesseseler Türk parası, yabancı para, bunlarla ödemeyi sağlayan belgeler veya kıymetli madenler ile bunlardan imal veya bunları muhtevi eşyaları veya herhangi bir menkul, gayrimenkulü emanet olarak kabul edemezler ve kısa süreli dahi olsa başkası adına saklayamazlar.

(6) İkinci fıkranın (Değişik ibare:RG-12/10/2021-31626) (g) bendi kapsamında, (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528) Bakanlıkça uygun görülen faaliyetler (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528)Bakanlıkinternet sitesinde ilan edilir.

(7) (Mülga:RG-12/10/2021-31626)

(8) (Mülga:RG-12/10/2021-31626)

10. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (tebliğ No: 2018-32/45)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in (Tebliğ No: 2021-32/62) "*Diğer yükümlülükler*" başlıklı 4/A maddesi şöyledir;

"*(1) Yetkili müesseseler ticaret unvanlarında, iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarında, ilan ve reklamlarında, kartvizitlerinde, iş yerlerinde, tabelalarında, internet sitelerinde, Döviz Alım Belgesi, Döviz Satım Belgesi ile fatura ve benzeri her türlü belgelerinde 4 üncü maddede sayılan faaliyetler haricinde işlem yaptıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime, deyim ve işaret kullanamazlar.*

(2) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında sayılan faaliyetlerden yabancı para alım satımıyla ilgili olanlar diğer faaliyetlerden ayrı veznelerde ve hesaplarda izlenir.

(3) Yetkili müesseseler, Bakanlıktan izin almadıkça yabancı para alım satım işlemlerinde serbest olarak belirledikleri ve ilan ettikleri alış ve satış kurlarından hesaplanan bedeller haricinde hiçbir ad altında komisyon ya da ücret talep edemezler.

(4) Yetkili müesseseler faaliyet gösterdikleri iş yeri haricinde herhangi bir gayrimenkul mal edinemezler."

11. Aynı Tebliğin "*İzin*" başlıklı 5. maddesi ise şöyledir;

"(1)Yetkili müesseselerin kurulması ve faaliyete geçmesi için (Değişik ibare:RG-7/9/2018-30528) Bakanlıktan izin alınması şarttır.

(2) Faaliyet izni bulunmayanlar veya iptal edilenler, yetkili müessese faaliyetinde bulunamazlar; ticaret ünvanlarında, iş yeri açma (Ek ibare:RG-12/10/2021-31626) ve çalışma ruhsatlarında, ilân ve reklamlarında, iş yerlerinde veya internet sitelerinde dövize ilişkin işlem yaptıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime, deyim ve işaret kullanamazlar

(3) (Ek:RG-12/10/2021-31626) Kuruluş izni almış olup faaliyet izni başvuru sürecinde bulunanlar Bakanlıkça başvuru kapsamında talep edilen bilgi ve belgeler açısından ikinci fıkradan muaftır."

12. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

13. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır."

14. 5326 sayılı Kanun'un "*Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir;

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

15. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Çeşitli Kabahatler"* üst başlığı altında düzenlenen "*Emre aykırı davranış"* başlıklı 32. maddesi şöyledir:

"(1) Yetkili makamlar tarafından adlî işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.

(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.

(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16.Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/11/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'amuhalefetnedeniyle aynı Kanun'un 3. maddesinin beşinci fıkrası gereğince verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

19. Dosyanın incelenmesinden, Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü Yetkili Müesseseler Dairesinin 23/08/2022 tarihli yazısı ile davacı şirkete ait iş yerinde Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınmaksızın döviz alım satımı yapıldığının tespit edildiğinden bahisle Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığına ihbarda bulunulması üzerine, Şanlıufa Cumhuriyet Başsavcılığı İdari Yaptırım Bürosunun 14/10/2022 tarih ve 2022/64Defter, 2022/41 Karar sayılı idari yaptırım kararı ile, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3. maddesinin beşinci fikrası uyarınca davacı şirket hakkında toplam 149.343,47 Türk Lirası idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, yine aynı eylem nedeniyle davacı şirkete ait iş yeri faaliyetlerinin 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3. maddesinin beşinci fikrası uyarınca bir ay süreyle durdurulmasına dair 01/09/2022 tarih ve E-57783125-257.99-1461816sayılı Hazine ve Maliye Bakanlığınca idari yaptırım uygulanmasına karar verildiği, bu işleminin iptali için davacı vekilince idari yargı yerinde dava açıldığı, Ankara 11. İdare Mahkemesinin 29/12/2022 tarih ve E. 2022/2254, K.2022/3138 sayılı kararı ile; davanın reddine karar verildiği ancak kararın henüz kesinleşmediği anlaşılmıştır.

20. Olayda, görev uyuşmazlığına konu davanın, 1567 sayılı Kanun'a aykırılık nedeniyleverilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, 1567 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımların düzenlendiği, ancak bu idari yaptırımlarakarşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

21. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

22. İncelenen uyuşmazlıkta, 1567 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca davacının idari para cezası ile cezalandırılmasına, aynı eylem nedeniyle ayrı bir işlemle de iş yerinin bir ay süre ile faaliyetten men edilmesine karar verildiği, dolayısıyla 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde belirtildiği üzerebelirli bir süre için(bir ay) faaliyetten men edilmesinekarar verildiğinden kararın bu haliyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1567 sayılı Kanun'daidari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezası kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Davacıya ait iş yerindeki faaliyetlerin bir ay süreyle durdurulmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığıişleminin iptali için davacı vekilince idari yargı yerinde dava açılmışve idare mahkemesince işin esası incelenmiş ise de,faaliyetten men kararının belirli bir süre için verilmiş bulunması ve bunun da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde kapsamında idari yaptırımlardan olması karşısında, bu durumun idari para cezasına itiraza ilişkin olarak açılan eldeki davada adli yargının görevli olduğu hususunaetki etmeyeceği açıktır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 17/01/2022 tarih ve D.İş. 2022/84 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

1-Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

2- Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile,Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hakimliğinin24/11/2022 tarihve D. İş No:2022/3049 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/11/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN